

# کشور داری و اقتصاد یارانه ای

بیژن جانفشان

بحث افزایش قیمت بنزین در قالب دو نرخی کردن قیمت گفتاری نه جدید است و نه تازه؛ بلکه موضوعی به قدمت بیست و هفت سال است. نمایندگان مجلس که در انتخابات هفتمین دوره مجلس با شمار عدالت گسترده و توزیع عادلانه ثروت و صد البته شعار اساسی طرح تثبیت قیمت‌ها به پارلمان راه یافتند. در مهرماه امسال با استقرار کاندیدای مورد نظر و تصاحب تمام مصادر انتخابی قدرت، تمامی شعارها و وعده‌های انتخاباتی خود را فراموش کرده ناگهان به یاد هدفمند کردن یارانه‌ها افتادند. آن‌ها ابتدا شروع به حذف یارانه از کالای اساسی بنزین کرده‌اند. نمایندگان مجلس شورای اسلامی به یک فوریت لایحه اصلاح جداول شماره ۴ و ۸ برنامه چهارم توسعه و متمم بودجه سال ۸۴ به منظور برداشت میلیارد دلاری از صندوق ذخیره ارزی یا بهتر بگوییم حساب جاری ذخیره ارزی و همچنین تغییر قیمت در بنزین وارداتی به اتفاق آراء تصویب کردند.

تاکید زنگنه وزیر سابق نفت افزایش قیمت بنزین و دفاع مسعود میرکاظمی وزیر بازرگانی دولت اصولگرای احمدی نژاد از لایحه افزایش قیمت بنزین در مجلس با قید دو فوریت در مجلس در حالی که در آن زمان دولت در حال اجرای طرح تثبیت قیمت‌ها بود، در حالی که در آن زمان دولت در حال اجرای طرح تثبیت قیمت‌ها بود، در حالی که در آن زمان دولت در حال اجرای طرح تثبیت قیمت‌ها بود...

می‌آورند که تفاوت نمی‌کند چه کسی این طرح را پیاده کند و اصلاً این موضوع هم مهم نیست بلکه نفس عمل اهمیت دارد. اما گویا فرق نمی‌کند که با بالا رفتن قیمت بنزین تا سقف ۳۰۰ یا ۴۰۰ تومان چه فاجعه‌ای در اقتصاد خانواده‌های ایرانی پیش می‌آید و برخی تا آنجا پیش می‌روند و کلام خود را با جمله معروف دنگ شیائوپینگ مزین می‌کنند که گفته بود: **مهم آن است که گربه موش بگیرد، سیاه و سفید بودنش مهم نیست**.

او این جمله معروف را درباره تبیین سیاست درهای باز چین و آغاز رونق اقتصادی پس از انقلاب فرهنگی مائو گفت و دقیقاً منظورش ثروتمند کردن کشور و افزایش رفاه مردم کشور خود بود در حالیکه این مصداق در مورد افزایش قیمت بنزین خنده‌آور است چرا که رابطه مستقیم افزایش قیمت بهای بنزین به عنوان پرمصرف‌ترین کالا پس از نان موجب افزایش تصاعدی تورم و کم‌ارزش شدن پول خواهد شد.

باید یادآور شد که در اقتصاد حاکم فعلی به طور کامل مرز بین بخش خصوصی و دولتی کاملاً مشخص و مجزا نیست، برخی از موسسات و بنگاه‌های اقتصادی ظاهرأ دولتی نیستند اما در زمره بخش خصوصی هم قرار نمی‌گیرند زیرا مالکیت آنها به عبارتی حاکمیتی است. این بخش خصوصی تقسیم‌بندی اقتصاد به سه بخش دولتی، خصوصی و تعاونی در اصل بدون اساسی به هیچ روی جدا از هم نیستند. اقدام در هم نیستند. می‌توان گفت اقتصاد ایران را در همین بنگاه‌های فاقد صلاحیت و وجاهت قانونی و کاری دانست. زیرا این بخش طی ۲۷ سال گذشته در کنار بخش خصوصی و دولتی از برداشت‌های دولت در بخش خصوصی و دولتی...

ذخایر ارزی ۲۰۰ دلار افزایش می‌یابد یعنی دقیقاً ما باید در یک سال چهارده میلیارد دلار افزایش ارز در حساب ذخیره ارزی داشته باشیم که اگر این میلیارد دلار را به قیمت هر دلار ۹۰۰۰ ریال ضرب کنیم عدد بزرگی است.

پرسشی که در اینجا مطرح می‌شود این است که با این پول هنگفت اضافه که در دست دولت مازاد بر سایر درآمدها می‌باشد چه کاری می‌توان انجام داد؟ علی‌القاعده این پول را نمی‌توان به صورت ریال و نقدی در بازار تزریق کرد چون به سرعت سبب فلج اقتصادی کشور می‌شود و موجبات سقوط و نابودی کامل اقتصادی و بازرگانی و تجاری و کسب و کار شده و شیرازه نظام اقتصادی از هم می‌پاشد. حال بهتر است کمی در مورد اینکه تمامی دولت‌ها چه اصلاح طلب و چه اصول گرا درباره دادن یارانه بر بنزین داد سخن می‌رانند و همانند اینکه رحمتی و منتی در پرداخت و ارزان دادن بنزین به مردم کشور خودشان می‌دانند کمی بیشتر بدانیم تا بتوان میان منت گذاشتن دو جناح کشور بر سر مردم و حقیقت ریالی و حساسی داستان بنزین تفاوتی گذاشت. در اینجا تنها به نقل قول خود مسوولان مسئولان، دکتر حسن سبحانی و الیاس نادران، عضو کمیسیون نفتی مجلس می‌گوییم: دولت به مفهوم اقتصادی برای بهتر کردن یارانه پرداخت نمی‌کند، نادران در ادامه می‌گوید: این مسئله که قیمت بنزین در داخل ارزان تمام می‌شود و دولت نیز بنزین ارزان به مردم می‌دهد پذیرفتنی است، یعنی قیمت بنزین نسبت به سایر کالاهای و محصولات به توجه به قیمت سایر کالاهای در سطح جهانی پایین است و این مسئله در حالی که یارانه نمی‌دهد و اسم آن را یارانه می‌زنند...

علاوه بر این دکتر محمد خوش چهره نایب رئیس کمیسیون نفتی مجلس نیز اعلام کرد که کیفیت بنزین توسط دولت مرغوب نیست و عدم استفاده از ظرفیت‌های موجود کارخانه به دلیل اختلال‌های کشور در تولید و نحوه مدیریت آنها وجود دارد قیمت تمام شده بنزین در کشور ایران...

وی در گفتگو با ایسنا تاکید کرد که قیمت واقعی بنزین زیر ۸۰ تومان است و این استدلال که باید قیمت بنزین افزایش یابد قابل قبول نیست.

(روزنامه ایران مورخ ۸۲/۶/۲۶)

این سخنان از واقعیت ناگفته‌ای سرچشمه می‌گیرد که در ذیل بیان خواهیم کرد. باید گفت دولت برای فرآورده‌های نفتی از جمله بنزین به هیچ وجه و در هیچ زمان یارانه پرداخت نکرده و نمی‌کند در حقیقت نفت خام به قیمت صفر به پالایشگاه‌های کشور تحویل می‌شود و قیمت تمام شده فقط هزینه پالایش است. در مقیاس‌های بین‌المللی هزینه پالایش بنزین ۲۵ تومان است و شرکت ملی نفت به ازای هر لیتر بنزین بعلاوه پول کارگر و بار که در کل همان ۲۵ تومان می‌شود، یعنی از ابتدای استخراج تا پالایش و در نهایت رسیدن بنزین درون جایگاه‌های عرضه بنزین یا همان پمپ بنزین کلاً ۲۵ تومان هزینه در بردارد و قیمت پرداختی مردم ۸۰ تومان بابت هر لیتر بنزین معمولی است. در واقع باید گفت این دولت است که از ملت یارانه می‌گیرد و نفت ملی شده مردم را به خود مردم با لیتري ۵۵ تومان سود یعنی چیزی در حدود ۳ برابر ارزش واقعی می‌فروشد. این میزان سود در هر لیتر را اگر در میزان مصرف روزانه ۶۵ میلیون لیتر ضرب کنیم به رغم نجومی ۳/۵۷۵/۰۰۰/۰۰۰ تومان سود در هر روز می‌رسیم. این میزان سود به دست آمده در هر روز طی ۳۶۵ روز سال و در طی این چندسال روند صعودی قیمت بنزین به کجا رفته است؟ و به مصرف چه چیزی رسیده است؟ و اساساً در دولت و وزارت نفت در زمینه پتروشیمی و ایجاد پالایشگاه و سکویهای نفتی و اسکله‌های حمل و نقل نفتی و یا ساخت یا خریداری نفت‌کش‌ها چه کار کرده‌اند؟ احمد توکلی نماینده مجلس (روزنامه اقتصاد پویا ۱۸ مهر ۸۴ شماره ۴۰۵) می‌گوید: در سال گذشته دولت ۱/۳ میلیارد دلار پول جهت واردات بنزین درخواست کرد و مدعی بود که در صورت عدم تصویب این رقم تا فردا بعد از ظهر شاهد صف‌های طولی در مقابل پمپ‌بنزین‌ها خواهیم بود و می‌افزود مجلس ۵۰۰ میلیون دلار از این رقم را کسر کرده و هیچ اتفاقی نیفتاد، وی با اشاره به اعلام وزارت نفت مبنی بر اینکه در شش ماهه اول سال روزانه به ۲۵/۱ میلیون لیتر واردات بنزین نیاز داریم گفت: براساس اعلام گمرک روزانه تنها ۱۹ میلیون لیتر بنزین به کشور وارد شده است و طی برآورد شرکت ملی نفت



مصرف ما روزانه ۶۵/۱ میلیون لیتر است که مرکز پژوهش‌ها براساس درخواست نمایندگان و رئیس مجلس با استعلام از مراکز کل فروش استان‌ها و پمپ‌بنزین‌ها رقم مصرف روزانه را ۵۹ میلیون لیتر برآورد کرده که در این میان با رقم اعلام شده شش میلیون لیتر اختلاف مصرف وجود دارد.

حال چند میلیون شهروند ایرانی خواستار پاسخگویی مسئولین هستند که سرنوشت ۶ میلیون بشکه بنزین معادل چهارصد و هشتاد میلیون تومان در روز چه می‌شود؟

این سرمایه هنگفت که در ماه معادل ۱۴/۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان است چه می‌شود که بنا به گفته این نماینده خود چنین رقمی درشتی در ماه گم می‌شود؟ و هیچ کس از آن خبری و اطلاعی در دست دارد؟

در اینجا لازم به یادآوری است که کشور بسیار حاصلخیز و نفت خیز ایران هیچ پولی به دلیل واردات بنزین نه تنها نمی‌دهد بلکه در سال یک میلیارد دلار هم بابت سوآپ نفت و بنزین از همسایگان شمالی خود می‌گیرد. سوآپ به این شکل است که چون ما عمده واردات بنزین مان از کشورهای شمال ایران است و در آنجا به دلیل گران تمام شدن استخراج نفت خام از دریای مازندران ما را به عنوان واسطه قرار داده به این شکل که ما از جنوب و خلیج فارس نفت را که بسیار ارزان‌تر از دریای مازندران استخراج و حمل و صادر می‌شود برای کشورهای شمالی صادر می‌کنیم یا در واقع می‌فروشیم در عوض از آنها به جای نفت فرآورده‌های نفتی مانند بنزین می‌گیریم در اینجا مابه‌التفاوت قیمت نفت و بنزین چیزی در حدود یک میلیارد دلار در سال می‌شود که آن هم باز نصیب

دولت است.

از اولین مجتمع پتروشیمی ایران که در سال ۱۳۴۲ در مردشت شیراز احداث شد بیش از ۴۲ سال می‌گذرد. در سال ۱۳۵۲ شرکت سهامی پتروشیمی ایران و ژاپن با سرمایه‌گذاری مشترک و مسأوی شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران و مجموعه‌ای متشکل از پنج شرکت ژاپنی برای ایجاد یکی از بزرگترین مجتمع‌های پتروشیمی جهان در بندر شاهپور به وجود آمد. هر چند که کارهای مهندسی، خرید ماشین‌آلات و کارهای ساختمانی طرح در نزدیکی مجتمع شیمیایی رازی از سال ۱۳۵۵ آغاز شد و در آستانه انقلاب حدود ۸۵ درصد از این طرح به پایان رسید اما پس از آن تا به امروز هنوز این پالایشگاه به طور کامل و مجهز و با تمام ظرفیت افتتاح نشده است.

**آیا این حق مردم نیست که بپرسند چرا ما که دارای بیش از ۱۱۳ میلیارد بشکه ذخایر نفتی هستیم و با ۱۴۲۰۰ میلیارد مترمکعب گاز دارای دومین رتبه در ذخایر و صادرات نفت گاز هستیم پس از گذشت چند ده سال از کشف اولین چاه نفت هنوز باید برای تامین بنزین مورد نیاز خود آن را وارد کنیم. آیا ما نباید بزرگترین صادر کننده محصولات نفتی از جمله بنزین به کل جهان باشیم. دولت‌های فخریمه اصلاح طلب و اصولگرا در این زمینه چه کاری تاکنون انجام داده‌اند آیا اساساً کاری انجام داده‌اند؟**

**با بالا رفتن تصاعدی قیمت نفت در بازارهای جهانی و ثروتمند شدن دولت از پول ملت سهم مردم ایران به جای رفاه باید دادن تاوان چه باشد که بنزین را همانند کشورهای گدا و ندار و عقب مانده کوپنی و کارتی و از طریق بازار سیاه خریداری کند.**

تجربه سال‌های اول انقلاب برای همه عمر بس نبود که باز هم مردم باید تاوان سیاست آزمون و خطای دولت‌ها را بدهند. آیا دادن وعده بردن پول نفت بر سر سفره مردم تنها شعاری برای زمان انتخابات بود به همین دلیل به محض پیروزی این دولت محمد کردیچه مدیرکل دفتر اقتصاد کلان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی گفت: تغییر قانون تثبیت قیمت‌ها در دستور کار است (روزنامه صنعت ۱۸ مهر ۸۴ شماره ۴۱۲)



# هموطنان ارجمند



با سپاگزاري صميمانه از مساعدت شما عزيزان در ساخت اولين درمانگاه جامع کودکان هموفيل ايران  
ضمن ارائه خدمات اين درمانگاه به شرح زير :

روزهای شنبه تا پنجشنبه ساعت ۸ صبح تا ۸ شب	درمانگاه هموفیلی
روزهای شنبه تا پنجشنبه ساعت ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر	کلینیک فیزیوتراپی
روزهای زوج ساعت ۸ صبح تا ۲ ظهر (با تعیین وقت قبلی)	کلینیک دندانپزشکی
روزهای زوج ساعت ۲ بعد از ظهر (با تعیین وقت قبلی)	کلینیک ارتوپدی
روزهای دوشنبه ساعت ۸ صبح تا ۲ ظهر (با تعیین وقت قبلی)	کلینیک هیپاتیت
روزهای زوج ساعت ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر	کلینیک اطفال
روزهای شنبه تا پنجشنبه ساعت ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر	آزمایشگاه انعقاد
روزهای شنبه تا پنجشنبه ساعت ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر	آزمایشگاه شیمی
روزهای شنبه تا پنجشنبه ساعت ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر	آزمایشگاه روتین
روزهای چهارشنبه ساعت ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر (با تعیین وقت قبلی)	مشاوره ژنتیک
روزهای چهارشنبه ساعت ۹ صبح تا ۱ ظهر	کلینیک اعصاب و روان
روزهای زوج ساعت ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر	واکسناسیون
با هماهنگی بیمارستانی	آموزش
روزهای شنبه تا پنجشنبه ساعت ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر	داروخانه

در جهت تجهیز و تکمیل این درمانگاه منحصر به فرد به اعتقاد صاحب نظران بین المللی در منطقه  
مدیران شرعی و نظیر اساتید با تجربه به اینکه ارائه خدمات آرزوی رایگان در این امر مراجعین قرار  
می گیرد نیازمند پشتیبانی و حمایت مستمر مردم و مؤسسات در کشور و خبر آشنایان است. ضمن اعلام  
آمادگی در جهت خرید داوطلبان کمک کننده این درمانگاه شماره حساب بانک ملت به شماره فیاض بخش  
قابل واریز در کلیم شعب بانک ملت جهت واریز کمالات نقدی نامتعلق است. در انتظار پیوسته شما هستیم.  
ایران بهبود پرورش هموفیلیای ایران

آدرس: درمانگاه جامع کودکان هموفیل ایران، خیابان فلسطين، مجتمع زورنگ، داد ۳۱۵۳، تهران، تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۸۸۲۲  
آدرس: دفتر مرکزی خابون بهبود و پرورش هموفیلیای ایران، خیابان وصال شیرازی، کوچه عباس شکعی، داد ۳۱۵۳، تهران، تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۸۸۲۲

## شرکت ایران بهداشت

عرضه کننده کاملترین و پیشرفته ترین مجموعه وسایل و تجهیزات درمانی بیماریهای قلب و عروق  
و جراحی آندوسکوپی و دردهای سرطانی



تلفن: ۶۶۴۶۷۱۸۱ : فاکس: ۶۶۴۰۲۹۵۶